

«ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ»

18.04.2019

Διαλέξεις στο πλαίσιο του μαθήματος
«ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»
ΠΜΣ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019

Θέματα συζήτησης

1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2

2. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

2.1 Ορίζοντας την έννοια

2.2 Ενδιαφέρον για την ευρωπαϊκή ύπαιθρο

2.3 Έρευνα σχετική με την επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

2.4 Προσδιοριστικοί παράγοντες της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο

2.5 Η Επιχειρηματικότητα στην ύπαιθρο – μικρο & μακρο επίπεδο

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

2.7 Μειονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

2.8 Ανάγκες των ελληνικών επιχειρήσεων στην ύπαιθρο

3. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

3.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

3.2 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/C.L.L.D.

3.3 Ε.Π. Αλιεία και Θάλασσα 2014-2020

3.4 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων C.L.L.D. στην Αλιεία

4. Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

1. Επιχειρηματικότητα και Περιφερειακή Ανάπτυξη

3

Cornett, A.P., (2009), Aims and strategies in regional innovation and growth policy: a Danish perspective. *Entrepreneurship and Regional Development*, 21(4), 399-420.

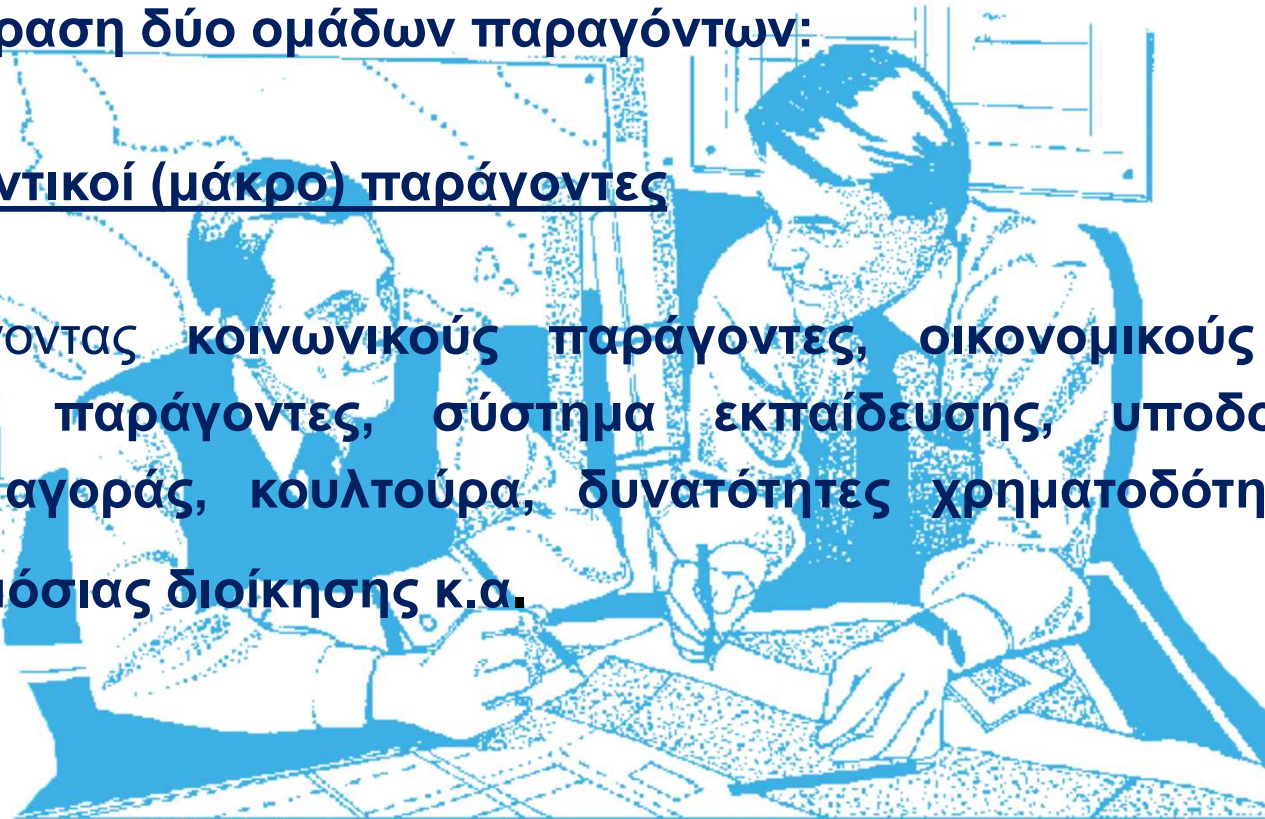
1. Επιχειρηματικότητα και Περιφερειακή Ανάπτυξη

4

Το επιχειρηματικό γεγονός διαμορφώνεται μέσα από την αλληλεπίδραση δύο ομάδων παραγόντων:

Περιβαλλοντικοί (μάκρο) παράγοντες

Περιλαμβάνοντας κοινωνικούς παράγοντες, οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες, σύστημα εκπαίδευσης, υποδομές, συνθήκες αγοράς, κουλτούρα, δυνατότητες χρηματοδότησης, φορείς δημόσιας διοίκησης κ.α.

1. Επιχειρηματικότητα και Περιφερειακή Ανάπτυξη

5

Το επιχειρηματικό γεγονός διαμορφώνεται μέσα από την αλληλεπίδραση δύο ομάδων παραγόντων:

Προσωπικούς (μίκρο) παράγοντες

Τα χαρακτηριστικά του ιδιώτη που αναλαμβάνει την επιχειρηματική πρωτοβουλία, όπως προσωπικότητα, αναζήτηση και ετοιμότητα για εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών, επιχειρηματικό όραμα, ανάληψη ρίσκου, επιθυμία για ανεξαρτησία, μόρφωση, επιθυμία για αυτοαναγνώριση, οικογενειακό υπόβαθρο, εθνική καταγωγή, κ.α.

2. Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΑΙΘΡΟ

2.1 Ορίζοντας την έννοια

6

- ❑ Η ύπαιθρος αντιπαραβάλλεται στις περιοχές του αστικού χώρου.
- ❑ Έχουν δοθεί διάφοροι ορισμοί. Σύμφωνα με την Eurostat, ο χώρος της υπαίθρου αποτελείται από περιοχές με πληθυσμιακή πυκνότητα μικρότερη των 100 κατοίκων/χλμ.².
- ❑ Κοινά χαρακτηριστικά της, η χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και η οικονομική, κοινωνική και συμβολική σημασία των φυσικών πόρων.
- ❑ Παρατηρείται ποικιλομορφία και πολυλειτουργικότητα (περιβάλλον, διατροφή, τουρισμός κ.α.).

2.2 Ενδιαφέρον για την επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

7

- ❑ Η οικονομική ανάπτυξη της υπαίθρου είναι στενά συνυφασμένη με το επιχειρηματικό πνεύμα του τοπικού πληθυσμού (απουσία μεγάλων επενδυτικών σχεδίων).
- ❑ Ωστόσο, εξαιρετικά περιορισμένη, η επιχειρηματικότητα στην ύπαιθρο.
- ❑ Συνεχιζόμενη μείωση του ενδιαφέροντος για δραστηριότητες στην γεωργία. Λόγω της διεθνοποίησης της οικονομίας ο ανταγωνισμός γεωργικών προϊόντων είναι οξύς.
- ❑ Ιδιαίτερη σημασία για την χώρα μας καθώς, σύμφωνα με την τυπολογία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η ύπαιθρος καλύπτει άνω του 80% της συνολικής έκτασης.

2.2 Ενδιαφέρον για την επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

8

- ❑ **Σημαντικές προκλήσεις με την ανάπτυξη των Τ.Π.Ε. για την ενδογενή ανάπτυξη αραιοκατοικημένων και απομακρυσμένων περιοχών.**
- ❑ **Σημαντική η δυναμική του αγροδιατροφικού και αγροτουριστικού τομέα (κυρίως στις χώρες του Νότου).**
- ❑ **Μετακίνηση κύματος εύπορων μεταναστών πρώην κατοίκων αστικών κέντρων προς την ύπαιθρο (κυρίως σε περιοχές της βόρειας Ευρώπης). Αυτοί αποτελούν μια εν δυνάμει σημαντική πηγή αναπτυξιακής προοπτικής.**

2.3 Έρευνα σχετική με την επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

9

- ❑ Η γνώση για την επιχειρηματικότητα στην ύπαιθρο είναι **σχετικά περιορισμένη**.
- ❑ Οι περισσότερες έρευνες επικεντρώνονται σε ζητήματα και μετασχηματισμούς **μακροσκοπικού επιπέδου** (επίπεδο Περιφέρειας) και όχι σε μικρο-επίπεδο (επιχείρηση – επιχειρηματίας).
- ❑ Η αντίληψη για την επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο βασίζεται σε έναν μικρό αριθμό κοινών χαρακτηριστικών, παρά την διαπιστωμένη **ποικιλομορφία** η οποία συχνά επηρεάζει την επιχειρηματική συμπεριφορά.

2.4 Προσδιοριστικοί παράγοντες της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο

10

Τα χαρακτηριστικά της υπαίθρου γενικά που επηρεάζουν την ύπαρξη και τα χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας:

- Η διάρθρωση της αγροτικής παραγωγής
- Η διαθεσιμότητα οικονομικά δρώντων ατόμων
- Η διαθεσιμότητα κεφαλαίων
- Ο βαθμός ενσωμάτωσης ή μη των επιχειρηματιών στο τοπικό επίπεδο.
- Το μέγεθος της ιδιοκτησίας και της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Ο βαθμός τεχνολογικής διείσδυσης και καινοτομίας
- Ο βαθμός και η φύση ενσωμάτωσης των επιχειρήσεων σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

2.4 Προσδιοριστικοί παράγοντες της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο

11

- Η ικανότητα των επιχειρηματιών να εκμεταλλεύονται πόρους (υλικούς και άυλους) εκτός της περιοχής τους, αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιτυχίας.
- Ο ρόλος του κράτους (κίνητρα, φορολογικές ελαφρύνσεις, κ.α.)
- Η γεωγραφική εγγύτητα με μεγάλες αγορές αστικών κέντρων (Η ύπαρξη μεγαλύτερων αγορών στην ευρύτερη περιοχή μπορεί να δράσει ως κίνητρο για ορισμένες καινοτόμες επιχειρήσεις ώστε να εγκατασταθούν στην ύπαιθρο).

2.4 Προσδιοριστικοί παράγοντες της επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο

12

- **Άτυπα Κοινωνικά Δίκτυα.** Ο ρόλος των «φίλων και της οικογένειας» παραμένει σημαντικός στις περιοχές της νότιας Ευρώπης.
- **Ο βαθμός διείσδυσης των Τ.Π.Ε.** Η χρήση τηλεπικοινωνιών βοηθά τις απομονωμένες επιχειρήσεις να αυξήσουν τις πωλήσεις τους σε μακρινές αγορές ωστόσο, τις εκθέτουν στον εγχώριο και διεθνή ανταγωνισμό.

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

13

Περιβαλλοντικοί (μάκρο) παράγοντες- Επιχειρηματικό περιβάλλον στην ύπαιθρο

1. Η χαμηλή πυκνότητα του πληθυσμού
2. Το χαμηλό κόστος γης και εργασίας σε σύγκριση με τις περιοχές των αστικών κέντρων
3. Το μικρό μέγεθος τοπικών αγορών τελικών προϊόντων
4. Το μικρότερο μέγεθος και ο ιδιαίτερος χαρακτήρας των τοπικών αγορών πρώτων υλών
5. Ο χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης των περιοχών της υπαίθρου στο οικονομικό σύστημα των κύριων αστικών κέντρων.
6. Απουσία κινήτρων για την διαμόρφωση ενός καινοτόμου περιβάλλοντος. Η τοπική άρρητη γνώση συσσωρεύεται γύρω από παραδοσιακούς κλάδους.

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

14 Περιβαλλοντικοί (μάκρο) παράγοντες- Επιχειρηματικό περιβάλλον στην ύπαιθρο

7. Η ελλιπής υποδομή «γνώσης» σε σύγκριση με περιοχές των κύριων αστικών κέντρων.
8. Ο χαμηλός βαθμός διείσδυσης της τεχνολογίας. Η αξιοποίηση της τεχνολογίας μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας σε γεωργικές και άλλες δραστηριότητες αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα απόστασης και προσβασιμότητας.
9. Οι τοπικές ερευνητικές δραστηριότητες περιορίζονται από την απουσία επιχειρήσεων ή/και την οργανισμών έντασης γνώσης.
10. Το υψηλότερο, συγκριτικά με τον αστικό χώρο, κόστος ορισμένων εισροών που προκαλείται από την μεγαλύτερη απόσταση (π.χ. μεταφορικό)
11. Την έλλειψη οικονομιών κλίμακας.

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

15

Περιβαλλοντικοί (μάκρο) παράγοντες- Επιχειρηματικό περιβάλλον στην ύπαιθρο

12. Η συχνά χαμηλή αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων θεσμικών παραγόντων στις περιοχές της υπαίθρου στην εφαρμογή και αξιοποίηση εξειδικευμένων μέτρων κρατικών πολιτικών.

13. Οι κοινότητες της υπαίθρου έχουν καθοριστική σημασία στην διευκόλυνση της ροής της πληροφορίας, τη διαθεσιμότητα των συντελεστών της παραγωγής τόσο στις γεωργικές όσο και στις μη γεωργικές δραστηριότητες.

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

16

Προσωπικοί (μίκρο) παράγοντες - Ο επιχειρηματίας

1. **Η ποιότητα των παραγωγικών συντελεστών** (κυρίως η συνεισφορά του ανθρώπινου δυναμικού)
 - **Η περιορισμένη διαθεσιμότητα ανθρώπινου κεφαλαίου** μειώνει τις πιθανότητες εμφάνισης επιχειρηματικών εγχειρημάτων.
 - **Τα παραδοσιακά εργασιακά χαρακτηριστικά της υπαίθρου** (μεγαλύτερης έντασης εργασίας απ' ότι οι ανταγωνιστές των πόλεων)
 - **Η προσέλευση νέων κατοίκων** που αναζητούν έναν πιο φυσικό τόπο ζωής, και **φέρουν πληθώρα ικανοτήτων και διασυνδέσεων.**

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

17

Προσωπικοί (μίκρο) παράγοντες - Χαρακτηριστικά της αγροτικής επιχειρηματικότητας

2. Έλλειψη νέων και δυναμικών προσωπικοτήτων, εν δυνάμει επιχειρηματιών, καθώς αυτοί είναι που τείνουν να μεταναστεύουν πρώτοι στις αστικές περιοχές κυρίως, λόγω της πραγματοποίησης πανεπιστημιακών σπουδών.

3. Περιορισμένη διαθεσιμότητα κεφαλαίων (λόγω χαμηλού κατά κεφαλήν εισοδήματος, μικρών ιδιοκτησιών, δραστηριότητες χαμηλής παραγωγικότητας, εξαιρετικά περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης σε άλλους τομείς. Με εξαίρεση τους μεγαλογαιοκτήμονες που έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε πιστώσεις).

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

18

Προσωπικοί (μικρο) παράγοντες - Χαρακτηριστικά της αγροτικής επιχειρηματικότητας

4. Πλήθος πολλών μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων χαμηλής κερδοφορίας
6. Υψηλό ενεργειακό και λοιπό κόστος εφοδίων παραγωγής.
7. Οι καινοτόμες επιχειρήσεις είναι κατά κανόνα πολύ λιγότερες, μικρότερες και με σχετικά περιορισμένες διοικητικές ικανότητες, σε σχέση με αυτές των αστικών κέντρων. Δραστηριοποιούνται **συνήθως σε παραδοσιακούς κλάδους και επικεντρώνονται σε τοπικές αγορές** που είναι μικρές και μάλλον λιγότερο απαιτητικές σε σχέση με καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες.
8. Εξαιρετικά **περιορισμένη αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.**

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή ύπαιθρο

19

Προσωπικοί (μίκρο) παράγοντες - Χαρακτηριστικά της αγροτικής επιχειρηματικότητας

9. Μικρότερη ηλικία των επιχειρηματιών έναντι των επιχειρηματιών των αστικών κέντρων. Λόγω κυρίως της εντεινόμενης γήρανσης των κατοίκων της υπαίθρου, επιχειρούν όλο και νεότερης ηλικίας.

10. Μικρότερη συχνότητα εμφάνισης γυναικών ανάμεσα στους επιχειρηματίες σε σύγκριση με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

11. Θετική επίδραση της οικογενειακής παράδοσης (λόγω της οικογενειακής οργάνωσης σε όλους τους τομείς). Παρατηρείται **συχνότερη επιχειρηματική ενασχόληση των γονέων** απ' ότι στον υπόλοιπο πληθυσμό.

12. Υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης των επιχειρηματιών (υψηλότερο από τον μέσο όρο) καθώς έχει διαπιστωθεί ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα υπό αυτές τις συνθήκες αποτελεί την προτιμώμενη επιλογή των πιο δυναμικών καταρτισμένων ατόμων.

2.5 Η επιχειρηματικότητα στην ευρωπαϊκή υπαίθρο

20

Προσωπικοί (μίκρο) παράγοντες - Χαρακτηριστικά της αγροτικής επιχειρηματικότητας

13. Συντηρητική επιχειρηματική συμπεριφορά στη διοίκηση - ενασχόληση με την επίλυση όλων των καθημερινών ζητημάτων στοιχείο το οποίο συνδέεται με την περιορισμένη εμπειρία με αποτέλεσμα να είναι εξαιρετικά πολυάσχολοι και κατά συνέπεια αισθάνονται ανασφαλείς για να διαμορφώσουν μια επιχειρηματική στρατηγική.

14. Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων της υπαίθρου γεγονός το οποίο συνήθως αποδίδεται στην ισχυρή αίσθηση αυτάρκειας και εμπιστοσύνης στις δυνάμεις τους που έχουν οι περισσότεροι επιχειρηματίες.

15. Συχνά καχυποψία και έλλειψη εμπιστοσύνης προσδιορίζουν τις σχέσεις συχνότερα από ότι η συνεργασία και η αμοιβαία υποστήριξη.

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

21

1. Θετικές εξελίξεις σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μ.ο. σχετικά με την ηλικιακή σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού του γεωργικού τομέα.

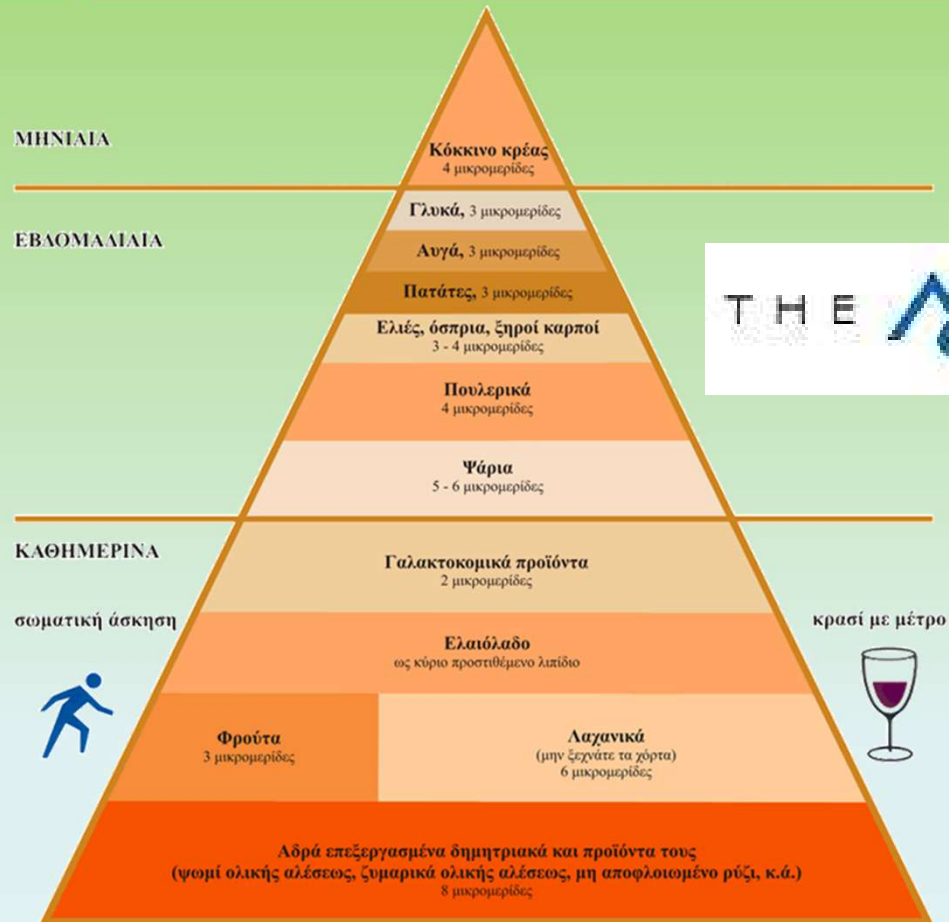
2. Ισχυρή θέση στην αγορά προϊόντων Μεσογειακής Διατροφής.

3. Σημαντική συμβολή αγροτικών προϊόντων στις εξαγωγές.

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

22

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

σωματική άσκηση

κρασί με μέτρο

Μία μικρομερίδα αντιστοιχεί περίπου στο μισό της μερίδας που καθορίζουν οι αγορανομικές διατάξεις

Θυμηθείτε επίσης:

- πίνετε άφθονο νερό
- αποφύγετε το αλάτι' χρησιμοποιείτε μυρωδικά (ρίγανη, βασιλικό, θυμάρι, κ.λπ.) στη θέση του

Πηγή: Ανώτατο Ειδικό Επιστημονικό Συμβούλιο Υγείας, Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

23

Εξωτερικό Εμπόριο Αγροτικών Προϊόντων

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Εξαγωγές (εκατ.€)	2,086	2,306	2,451	2,631	2,397	2,959
Εισαγωγές (εκατ.€)	4,494	4,6	4,471	4,552	4,55	4,363

Πηγή: Eurostat, Prodcom, -exports-imports, International trade.Επεξεργασία IOBE 2017

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

24

4. Η μεταποίηση τροφίμων
αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους βιομηχανικούς κλάδους με υψηλή παραγωγικότητα εργασίας.

5. Σημαντική παραγωγή αναγνωρισμένων προϊόντων σήμανσης (ΠΟΠ*, ΠΓΕ, Βιολογικά, κ.α.)**

6. Σημαντική εξοικείωση κατοίκων με ολοκληρωμένα προγράμματα προσέγγισης LEADER.

* Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (όλα τα στάδια παραγωγής στην περιοχή, η ποιότητα οφείλεται στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον).

* * Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (ένα τουλάχιστον από τα στάδια παραγωγής εκτελείται στην περιοχή, ένα τουλάχιστον χαρακτηριστικό αποδίδεται στην γεωγραφική του προέλευση)

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

25

Συνολικός αριθμός Ελληνικών Προϊόντων ΠΟΠ	106
Συνολικός αριθμός ελαιόλαδων με την ιδιότητα ΠΟΠ	30
Συνολικός αριθμός προϊόντων ελιάς με την ιδιότητα ΠΟΠ	11
Συνολικός αριθμός τυροκομικών προϊόντων ΠΟΠ	21
Συνολικός αριθμός φρούτων και λαχανικών με την ιδιότητα ΠΟΠ	33

Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2.6 Πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

26

Παραγωγή σε τσιπούρα και λαυράκι (στοιχεία 2015 σε τόνους)	110
Αξία παραγωγής σε τσιπούρα και λαυράκι (€)	609,6 εκατ.
Παραγωγή γόνου (Απόλυτος αριθμός)	400 – 450 εκατ.
Ποσοστό (%) εξαγωγών της ελληνικής παραγωγής	78%
Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης ιχθυοκαλλιέργειας	3%
Ιχθυογεννητικοί σταθμοί	36
Υφιστάμενες μονάδες παραγωγής ανοιχτής θαλάσσης	336

2.7 Μειονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

27

1. Έλλειμμα επιχειρηματικού πνεύματος στην ελληνική ερευνητική κοινότητα και **απουσία διασύνδεσης μεταξύ των αναγκών του γεωργικού τομέα και της σχετικής έρευνας**

2. Χαμηλή παραγ/τητα εργασίας

3. Έλλειψη πίστης στο τραπεζικό σύστημα με έλλειμμα ρευστότητας της αγοράς και μειωμένη προσφορά δανείων.

4. Μεγάλη εξάρτηση του γεωργικού τομέα από τις επιδοτήσεις και τις κρατικές ενισχύσεις.

2.7 Μειονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου

28

5. Απουσία κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων ικανού μεγέθους, που να μπορούν να επενδύσουν στην **E&A** για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών **υψηλής προστιθέμενης αξίας**.

6. Έλλειμμα παραγωγής εγχώριας τεχνολογίας και εισαγωγή **ώριμης τεχνολογίας** από το εξωτερικό.

7. Απουσία συνεργατικών δράσεων μεταξύ επιχειρήσεων του γεωργικού τομέα με τον **εγχώριο και διεθνή ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο**.

2.8 Βασικές ανάγκες των επιχειρήσεων της ελληνικής υπαίθρου

29

1. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων (πολύ μικρότερες από αυτές των αστικών κέντρων και συνεπώς με μικρότερες δυνατότητες να καλύψουν τις ανάγκες τους με ιδίους πόρους) δημιουργούν **σημαντικές ανάγκες σε κεφάλαια.**

2. Ανάγκη να επεκταθούν σε αγορές εκτός της περιοχής τους νωρίτερα από ότι θα συνέβαινε σε επιχειρήσεις των αστικών κέντρων. Για τον σκοπό αυτό είναι πιθανό ότι **πρέπει να αναπτύξουν έντονες δραστηριότητες μάρκετινγκ.**

2.8 Βασικές ανάγκες των επιχειρήσεων της ελληνικής υπαίθρου

30

3. Οι επιχειρήσεις της υπαίθρου είναι κατά κανόνα πιο διστακτικές στο να χρησιμοποιήσουν νέες τεχνολογίες από ότι οι επιχειρήσεις των αστικών κέντρων. Ίσως λόγω της εξάπλωσης δραστηριοτήτων έντασης εργασίας που οφείλεται στο χαμηλότερο κόστος εργασίας. Έχουν **ανάγκες υποστήριξης και συμβουλών σχετικά με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στις καθημερινές τους λειτουργίες.**

4. Υπάρχει **σημαντική ανάγκη να επενδύσουν σε τεχνολογίες πληροφορικής και να μάθουν να τις αξιοποιούν αποτελεσματικά.** Δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν με ποιο τρόπο οι εφαρμογές πληροφορικής θα μπορούσαν να βοηθήσουν την επιχείρησή τους.

2.8 Βασικές ανάγκες των επιχειρήσεων της ελληνικής υπαίθρου

31

5. Βρίσκονται σε δυσμενέστερη θέση ως προς τις δυνατότητες κατάρτισης υψηλού επιπέδου, δεδομένου ότι η πλειοψηφία των εξωεπιχειρηματικών δραστηριοτήτων κατάρτισης γίνεται στις πόλεις.

3. Πολιτικές και μέσα ενίσχυσης της ελληνικής επιχειρηματικότητας στην ύπαιθρο

32

3.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

Όραμα:

«η ολοκληρωμένη ανάπτυξη και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του αγροτικού χώρου»

Σκοπός:

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα, η ανάδειξη του πολυλειτουργικού χαρακτήρα των αγροτικών περιοχών και η προστασία του περιβάλλοντος.

ΠΑΑ
2014
2020

«η ολοκληρωμένη ανάπτυξη
και βιώσιμη ανταγωνιστικότητα
του αγροτικού χώρου»

33

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ
ΣΤΟΧΟΙ

Δημιουργία ενός ισχυρού,
ανταγωνιστικού και
βιώσιμου αγροδιατροφικού
συστήματος

Παραγωγή της αειφορίας
του αγροδιατροφικού
συστήματος και των
αγροτικών περιοχών

Δημιουργία βιώσιμων και
πολύ-λειτουργικών
αγροτικών περιοχών

Ε.Σ.1 Αύξηση της
ανταγωνιστικότητας του
αγροδιατροφικού συστήματος
(Γεωργία και μεταποίηση
γεωργικών προϊόντων)

Ε.Σ.1.2 Ενίσχυση της αλυσίδας
αξίας των αγροδιατροφικών
προϊόντων

Ε.Σ.1.3 Αναβάθμιση του
ανθρώπινου κεφαλαίου και
ενίσχυση της επιχειρηματικής
κουλτούρας

Ε.Σ.2.1 Προστασία και
διαχείριση των φυσικών
πόρων και της
βιοποικιλότητας στη γεωργία
και δασοπονία

Ε.Σ. 2.2 Μετριασμός &
Προσαρμογή στην κλιματική
αλλαγή

Ε.Σ. 3.1 Δημιουργία Βιώσιμων
& Πολυλειτουργικών
Αγροτικών Περιοχών

Ε.Σ. 3.2 Διαφοροποίηση της
οικονομικής βάσης &
δημιουργία θέσεων
απασχόλησης στις περιοχές
της υπαίθρου

Ε.Σ. 3.3 Ενίσχυση του
Κοινωνικού Ιστού στις
Αγροτικές Περιοχές

ΕΙΔΙΚΟΙ
ΣΤΟΧΟΙ

ΠΑΑ
2014
2020

3.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

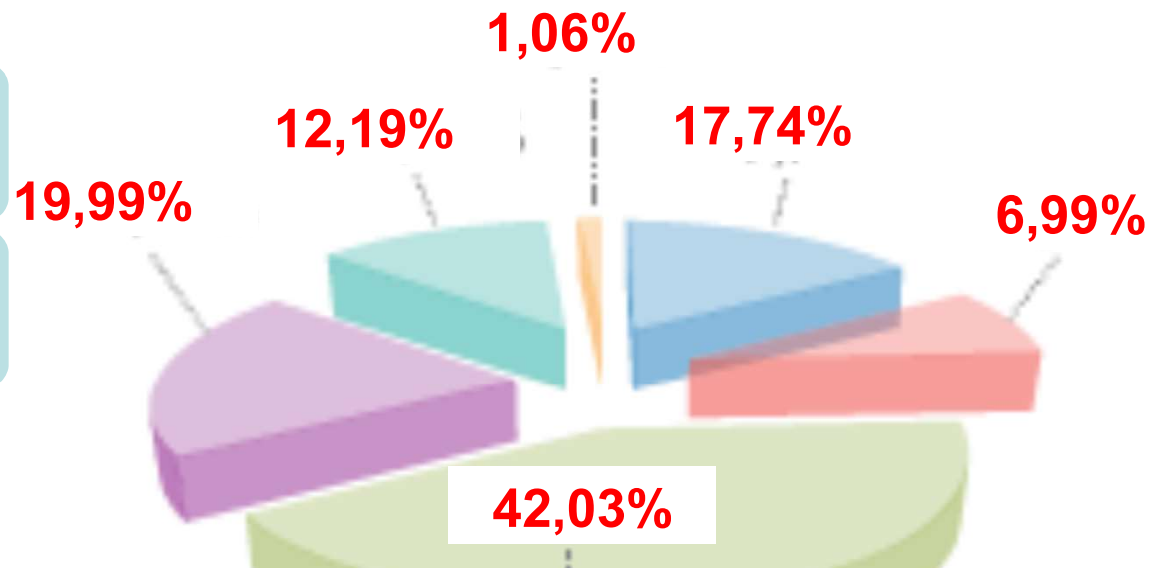
ΠΑΑ
2014
2020

34

6 δις ευρώ Δημόσια Δαπάνη

4,7 δις ευρώ Ευρωπαϊκό
Γεωργικό Ταμείο Ανάπτυξης
(Ε.Γ.Τ.Α.Α.)

- Ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας
- Προώθηση της οργάνωσης της αλυσίδας τροφίμων
- Αποκατάσταση, διατήρηση κα ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με την γεωργία και την δασοπονία
- Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές
- Τεχνική Βοήθεια

3.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

Παρόμοια με προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, μέτρα όπως:

- Μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων
- Νέοι Αγρότες
- Υποδομές για την ανάπτυξη και προσαρμογή της γεωργίας
- Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα
- Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης
- Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων

3.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

3.1 Αλλά και νέα μέτρα όπως:

- Δράσεις συνεργασίας μεταξύ φορέων του αγροτικού χώρου: Σύσταση Επιχειρησιακών Ομάδων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας για την Παραγωγικότητα και Βιωσιμότητα της Γεωργίας
- Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (LEADER/CLLD) Προσέγγιση LEADER για την Τοπική Ανάπτυξη με Πολυτομεακό και Πολυταμειακό χαρακτήρα
- Ανάπτυξη Μικρών Εκμεταλλεύσεων
- Ενισχύσεις Εκκίνησης Επιχειρήσεων Εκτός Γεωργικού Τομέα στις Αγροτικές Περιοχές
- Επενδύσεις στην Ανάπτυξη Δασικών Περιοχών και στη Βελτίωση της Βιωσιμότητας των Δασών
- Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών

3.1 Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

	Περιγραφή Μέτρου/ Υπομέτρου	Κοινοτική Συμμετοχή (ευρώ)	(%)		Περιγραφή Μέτρου/ Υπομέτρου	Κοινοτική Συμμετοχή (ευρώ)	(%)
1	Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης	55.000.000	1,17	9	Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας	25.000.000	0,53
2	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	125.000.000	2,65	10	Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα	372.023.776	7,88
3	Συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων & τροφίμων	40.470.000	0,86	11	Βιολογική Γεωργία	600.875.000	12,74
4	4.1 Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	378.249.076	8,02	12	Αντισταθμιστική ενίσχυση σε δασικές περιοχές Natura 2000	7.500.000	0,16
	4.2 Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία ή/και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων	208.732.511	4,42	13	Ενισχύσεις περιοχών που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα	950.005.216	20,13
	4.3 Επενδύσεις που συνδέονται με εγχειοβελτιωτικά έργα	454.856.540	9,64	14	Ενίσχυση για την καλή διαβίωση των ζώων	10.000.000	0,21
	4.4 Λοιπές επενδύσεις σε υποδομές	106.538.575	2,26	15	Συνεργασία	70.000.000	1,48
5	Αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού που επλήγη από φυσικές καταστροφές και ανάληψη κατάλληλων προληπτικών δράσεων	40.000.000	0,85	16	Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD	400.000.000	8,48
6	Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων	374.374.279	7,93	17	Τεχνική Βοήθεια	50.000.000	1,06
7	Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές	84.401.320	1,79				
8	Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών	251.265.500	5,33				

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

Μέτρο 16. Μέτρο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 400.000.000 ευρώ.

Η Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD), βασισμένη στην προσέγγιση LEADER, είναι μια μέθοδος σχεδιασμού και υλοποίησης τοπικών ολοκληρωμένων αναπτυξιακών στρατηγικών, με τη συμμετοχή εταίρων σε τοπικό επίπεδο.

Ειδικότερα, αφορά στον «από κάτω προς τα επάνω» σχεδιασμό για την υλοποίηση των τοπικών στρατηγικών, συμπεριλαμβανομένων της κινητοποίησης – δικτύωσης – συμμετοχής των τοπικών φορέων και των τοπικών κοινωνιών.

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

Εστιάζοντας στις αγροτικές περιοχές και κοινωνίες, δίνει την «ευελιξία» και τη δυνατότητα να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές πολιτικές της χώρας αλλά και της Περιφέρειας (π.χ. ΠΕΠ, Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης), με την υλοποίηση παρεμβάσεων δημοσίου ή ιδιωτικού χαρακτήρα (ενίσχυση υποδομών και υπηρεσιών, υποστήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, υλοποίηση «άυλων» παρεμβάσεων σε σχέση με τη δικτύωση και την ανάπτυξη των τοπικών ικανοτήτων), καθώς και με δράσεις συνεργασίας, συνδυάζοντας έναν αριθμό υπο-μέτρων του ΕΓΤΑΑ, και γενικότερα έργων και δράσεων στο πλαίσιο επιλεξιμότητας.

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

Κάθε Ο.Τ.Δ. για την προετοιμασία, την κατάρτιση της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής και την υλοποίηση του τοπικού της προγράμματος, **έχει διαλέξει μία βασική θεματική κατεύθυνση τοπικής ανάπτυξης** η οποία συνδέεται συμπληρωματικά με δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις τοπικής ανάπτυξης. Οι θεματικές κατευθύνσεις ενδεικτικά μπορούν να αφορούν τα παρακάτω:

- Τη διασύνδεση τομέων και οικονομικών παραγόντων.
- Την υποστήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας και την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας
- Την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας.
- Την προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών.
- Την ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.
- Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού.
- Την ενίσχυση της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων.
- Τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αλλά και ειδικότερα τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.
- Την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

41

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις δράσεις εμπύχωσης του τοπικού πληθυσμού αλλά και στις δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων των τοπικών φορέων.

Οι επιλεγείσες **περιοχές παρουσιάζουν υστέρηση** στην ανάπτυξη με οικονομικούς, κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς ή άλλους όρους. Τα τοπικά προγράμματα και η στρατηγική ανάπτυξης **εστιάζουν στα προβλήματα** που αντιμετωπίζουν οι περιοχές αυτές.

Οι Ο.Τ.Δ. ήλθαν σε **διαβούλευση με την τοπική κοινωνία, συλλογικούς φορείς του επιχειρηματικού, περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού τομέα, φορείς του δημοσίου καθώς προβήκαν και σε ενέργειες εμπύχωσης και πληροφόρησης του τοπικού πληθυσμού με σκοπό να καταρτίσουν την τοπική στρατηγική ανάπτυξης για τη συγκεκριμένη περιοχή.** Ο πληθυσμός της κάθε **περιοχής παρέμβασης κυμαίνεται μεταξύ 10.000 - 150.000 κατοίκους.**

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

42

Προϋποθέσεις

Κάθε περιοχή παρέμβασης αποτελείται από Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες των οποίων **ο συνολικός μόνιμος πληθυσμός ή ο μόνιμος πληθυσμός των εκτός σχεδίου περιοχών είναι μικρότερος των 15.000 κατοίκων** με εξαίρεση τα μικρά νησιά στα οποία δεν έχει ισχύ ο ανωτέρω πληθυσμιακός περιορισμός.

Ο συνολικός πληθυσμός τους κυμαίνεται μεταξύ **10.000 - 150.000 κατοίκους**.

Είναι αγροτικές περιοχές (σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Νομού Θεσσαλονίκης).

Έχει διαμορφωθεί **Ο.Τ.Δ. με εταιρική σχέση και ειδική οργανωτική δομή**.

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

43

B) Ιδιωτικού χαρακτήρα ενδεικτικές πράξεις

Οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλουν στην **ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας**, για την επίτευξη των στόχων της εγκεκριμένης τοπικής στρατηγικής, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στο τοπικό πρόγραμμα και έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα.

Ενδεικτικές κατηγορίες έργων:

- ❑ Ενέργειες συνεργασίας και δικτύωσης.
- ❑ Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων.
- ❑ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.
- ❑ Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων.
- ❑ Στήριξη της δημιουργίας, εκσυγχρονισμού και επέκτασης Μ.Μ.Ε.

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

A) Δημόσιου χαρακτήρα ενδεικτικές πράξεις

- ❑ Βελτίωση, αποκατάσταση και επέκταση **δημόσιων κτηρίων για κοινωφελή χρήση**, για δραστηριότητες όπως διενέργεια εκδηλώσεων, άθληση, εκπαίδευση (μουσεία, εκθετήρια, βιβλιοθήκες κλπ), η δημιουργία πολυχώρων, η στέγαση υπηρεσιών ή / και τοπικών επαγγελματιών με σκοπό την επίδειξη και πώληση τοπικών προϊόντων.
- ❑ Διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση **πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου**.
- ❑ Έργα υποδομών ή υπηρεσιών για την **εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού**.
- ❑ Έργα δημιουργίας, ανάπτυξης ή βελτίωσης υποδομών και υπηρεσιών **αναψυχής, πολιτισμού**, καθώς και ενέργειες **ανάδειξης και προβολής για την αύξηση της ελκυστικότητας** της περιοχής.
- ❑ Έργα που στοχεύουν στην **περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών**.

3.1.1. Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων LEADER/CLLD

45

3.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

46

Όραμα:

«η βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα της αλιείας στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, προστασίας του περιβάλλοντος και διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής»

Στρατηγικές επιλογές:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης των προϊόντων τους
- Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.

Το Μέλλον
της Αλιείας

3.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

47

Προτεραιότητα 1:

Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση αλιείας

Προτεραιότητα 2:

Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση υδατοκαλ/γείας

Προτεραιότητα 3:

Ενίσχυση της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής

Προτεραιότητα 4:

Ενίσχυση της εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής

Προτεραιότητα 5:

Ενίσχυση της Εμπορίας και μεταποίησης

Προτεραιότητα 6:

Αύξηση της Απασχόλησης και της Εδαφικής Συνοχής

186,2 εκατ.
35,6%

89,7 εκατ.
17,2%

92,1 εκατ.
17,6%

54,1 εκατ.
10,4%

78,2 εκατ.
15,0%

5,9 εκατ.
1,2%

3.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

48

Προτεραιότητα 1.: Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση αλιείας

- Καινοτομία
- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες
- Συμπράξεις μεταξύ επιστημόνων και αλιέων
- Στήριξη για την εκκίνηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σε νέους αλιείς
- Προστιθέμενη αξία, ποιότητα των προϊόντων και χρήση ανεπιθύμητων αλιευμάτων

186,2 εκατ.

35,6%

3.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

49

Προτεραιότητα 2.: Προώθηση περιβαλλοντικά βιώσιμης, αποδοτικής ως προς τους πόρους, καινοτόμου, ανταγωνιστικής και βασιζόμενης στη γνώση υδατοκαλλιέργειας.

- Καινοτομία
- Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια
- Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και της δικτύωσης
- Ενθάρρυνση νέων καλλιεργητών για βιώσιμες υδατοκαλλιέργειες.

89,7 εκατ.

17,2%

3.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

50

Προτεραιότητα 4.: Αύξηση της απασχόλησης και της
εδαφικής συνοχής.

-Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

**54,1 εκατ.
10,4%**

3.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020

51

Προτεραιότητα 5.: Ενίσχυση της εμπορίας και μεταποίησης.

- Σχέδια παραγωγής και εμπορίας
- Μέτρα εμπορίας
- Μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

**78,2 εκατ.
15,0%**

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

Η αλιευτική δραστηριότητα συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές της χώρας.

Σε ορισμένες περιοχές της χώρας παρατηρούνται φαινόμενα εξάρτησης από την αλιευτική δραστηριότητα, περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται αφενός από δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά προβλήματα και αφετέρου από τις ελλείψεις που παρατηρούνται σε βασικές υποδομές.

Ωστόσο, οι περιοχές αυτές διατηρούν φυσικά πλεονεκτήματα, σε συνδυασμό με την ελκυστικότητα τους ως τουριστικοί προορισμοί αποτελούν ένα θετικό πλαίσιο που μπορεί να αξιοποιηθεί προκειμένου να αντιστραφούν οι αρνητικές εξελίξεις και να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

- Εφαρμογή μίας ολοκληρωμένης πολιτικής για την ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας με τη διατήρηση / ανάπτυξη θέσεων απασχόλησης, την αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και των δυνατοτήτων που παρέχει η θάλασσα γενικότερα, την προαγωγή της ποιότητας του παράκτιου περιβάλλοντος καθώς και τη στήριξη για τη διαφοροποίηση ή την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση των περιοχών που αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, λόγω αλλαγών στον κλάδο της αλιείας.

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

- Η πολιτική για την ανάπτυξη των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας αποτελεί μέρος μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης με σαφή γεωγραφική αναφορά προσαρμοσμένης στις τοπικές συνθήκες η οποία βασίζεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ παραγόντων, τομέων και δραστηριοτήτων στις περιοχές εφαρμογής.
- Η στρατηγική στηρίζεται σε προσέγγιση από «τα κάτω προς τα άνω» και διασφαλίζει τη σημαντική συμμετοχή των παραγόντων του ιδιωτικού τομέα.
- Η ακολουθούμενη στρατηγική είναι συμπληρωματική με τις άλλες παρεμβάσεις που εφαρμόζονται στις περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

Σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας αποτελεί η ενθάρρυνση της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ ομάδων σε αλιευτικές περιοχές, κυρίως μέσω της δικτύωσης και της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών.

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

α) Στρατηγικός στόχος είναι «η ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης των επιλεγμένων περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που θα στηρίζεται στη δημιουργία ενός προτύπου πολυαπασχόλησης και διασύνδεσης των τομέων παραγωγής μεταξύ τους σε αυτές»

β) Γενικοί στόχοι είναι:

- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, μέσω της αναδιάρθρωσης και του αναπροσανατολισμού της παραγωγικής τους βάσης και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης εκτός του αλιευτικού τομέα.
- Η βελτίωση της ελκυστικότητας των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας μέσω της ενίσχυσης βασικών υποδομών και της προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

γ) Ειδικοί Στόχοι

- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων.
- Προώθηση του οικοτουρισμού με στόχο την αναδιάρθρωση και τον αναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων σε περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- Προαγωγή της ποιότητας του παρακτίου περιβάλλοντος των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας
- Προστασία και αναβάθμιση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στις περιοχές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Ενίσχυση βασικών στοιχείων τεχνικής υποδομής και υπηρεσιών για τη βελτίωση της ελκυστικότητάς των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Διάδοση βέλτιστων πρακτικών μέσω της προαγωγής της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των παραγόντων των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

Η εν λόγω Στρατηγική:

α) εστιάζεται σε ειδικές υποπεριφερειακές ζώνες·

β) πραγματοποιείται με πρωτοβουλία των ομάδων τοπικής δράσης που αποτελούνται από αντιπροσώπους δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων·

γ) εκτελείται μέσω ολοκληρωμένων και πολυτομεακών στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης βάσει περιοχών·

δ) σχεδιάζεται με βάση τις τοπικές ανάγκες και το τοπικό δυναμικό και περιλαμβάνει καινοτόμα στοιχεία στο τοπικό πλαίσιο καθώς και την οργάνωση δικτύων και, κατά περίπτωση, τη συνεργασία

3.2.1 Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD στην Αλιεία

Οι τοπικές στρατηγικές ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων :

μεγιστοποιούν τη συμμετοχή της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στη βιώσιμη ανάπτυξη των παράκτιων και εσωτερικών περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,

διασφαλίζουν ότι οι τοπικές κοινότητες αξιοποιούν πλήρως και επωφελούνται από τις ευκαιρίες τις οποίες προσφέρει η θάλασσα και η παράκτια ανάπτυξη καθώς και η ανάπτυξη εσωτερικών υδάτων και, ιδίως, βοηθούν τους μικρούς και παρακμάζοντες αλιευτικούς λιμένες να μεγιστοποιήσουν το θαλάσσιο δυναμικό τους αναπτύσσοντας ποικίλες υποδομές.

3.2.2 Κριτήρια επιλογής περιοχών για Πρωτοβουλία CLLD στην Αλιεία

Έκταση: Μία περιοχή αλιείας και είναι περιορισμένης έκτασης και κατά κανόνα **μικρότερη από μία περιοχή του επιπέδου NUTS III (Νομός).**

Συνεκτικότητα: Η περιοχή θα είναι συνεκτική από γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική άποψη οι οποίες δεν χρειάζεται κατ' ανάγκη να συμπίπτουν με μια εθνική διοικητική περιοχή.

Πληθυσμός: Ο πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον **10.000 - 150.000 κατοίκους.**

Εύρος παράκτιας ζώνης: Οι παράκτιες ζώνες των ηπειρωτικών περιοχών και των μεγάλων νησιών, κατά κανόνα **δεν θα υπερβαίνουν τα 10 χιλιόμετρα από την ακτή ή τα 5 χιλιόμετρα από το όριο λιμνοθάλασσας.**

Εξάρτηση από την αλιεία

3.2.2 Κριτήρια επιλογής περιοχών για Πρωτοβουλία CLLD στην Αλιεία

Προτεραιότητα δίνεται σε περιοχές:

- α) με μικρές αλιευτικές κοινότητες, ή
- β) φθίνουσας αλιευτικής δραστηριότητας, ή
- γ) με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού.

Οι περιοχές αυτές μπορούν να εντοπίζονται:

- i) **Στα νησιά της χώρας ιδιαίτερα τα μικρά** όπου η αλιευτική περιοχή μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα του ενός μικρών νησιών (ή τμήματα ενός ή περισσότερων νησιών)
- ii) **Στις παράκτιες ζώνες των μεγάλων νησιών** (ή τμήματα ενός ή περισσότερων νησιών) και των ηπειρωτικών περιοχών,
- iii) **Στις παραλίμνιες και παραποτάμιες περιοχές.**

3.2.3 Επιλέξιμες Περιοχές Πρωτοβουλίας C.L.L.D.

Κατανομή πιστώσεων τοπικών προγραμμάτων μονοταμειακής προσέγγισης ΕΓΤΑΑ και πολυταμειακής προσέγγισης (ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ)

A/A	ΟΜΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΓΤΑΑ (€)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΤΘΑ (€)	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
1	Αναπτυξιακή Πάρνωνα Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Πάρνωνα Α.Ε.)	8.900.000	2.800.000	11.700.000
2	Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	8.900.000	2.150.000	11.050.000
3	Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου (ΕΤ.Α.Λ. Α.Ε)	7.850.000	3.000.000	10.850.000
4	Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Α.Ε. (ΑΝΕΘ Α.Ε.) (ΛΑΓΚΑΔΑ, ΒΟΛΒΗΣ, Κ.ΛΠ.)	8.100.000	2.350.000	10.450.000
5	Αναπτυξιακή Χαλκιδικής Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ. ΕΤ.ΧΑ. Α.Ε.)	8.350.000	1.950.000	10.300.000
6	Αναπτυξιακή Δωδεκανήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΔΩ. Α.Ε.)	7.400.000	2.750.000	10.150.000
7	Αχαΐα Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	7.400.000	2.750.000	10.150.000
8	Αναπτυξιακή Ροδόπης Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	7.550.000	1.900.000	9.450.000

3.2.3 Επιλέξιμες Περιοχές Πρωτοβουλίας LEADER/ C.L.L.D.

Κατανομή πιστώσεων τοπικών προγραμμάτων μονοταμειακής προσέγγισης ΕΓΤΑΑ και πολυταμειακής προσέγγισης (ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ)

A/A	ΟΜΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΓΤΑΑ (€)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΤΘΑ (€)	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
9	Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	7.050.000	2.150.000	9.200.000
10	Εταιρεία Ανάπτυξης Πηλίου Α.Α.Ε Ο.Τ.Α. (Ε.Α.Π. Α.Ε.)	7.050.000	1.900.000	8.950.000
11	Αναπτυξιακή Ολυμπίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΟΛ. Α.Ε.)	6.850.000	2.100.000	8.950.000
12	Αναπτυξιακή Ηρακλείου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. - Μεσαρά	5.000.000	3.950.000	8.950.000
13	Αιτωλική Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΙΤΩΛΙΑ Α.Ε.)	6.500.000	2.350.000	8.850.000
14	Αναπτυξιακή Ευβοίας Α.Ε.	6.150.000	2.550.000	8.700.000
15	Αναπτυξιακή Εταιρεία Κυκλάδων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	6.150.000	2.550.000	8.700.000
16	Αναπτυξιακή Μεσσηνίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	6.850.000	1.700.000	8.550.000
17	Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α (ΑΝ.ΚΟ. Α.Ε.)	6.850.000	1.500.000	8.350.000
18	Τριχωνίδα Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	6.300.000	1.900.000	8.200.000
19	Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.)	6.700.000	1.500.000	8.200.000

3.2.3 Επιλέξιμες Περιοχές Πρωτοβουλίας LEADER/ C.L.L.D.

Κατανομή πιστώσεων τοπικών προγραμμάτων μονοταμειακής προσέγγισης ΕΓΤΑΑ και πολυταμειακής προσέγγισης (ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ)

20	Αναπτυξιακή Βόρειου Πελοποννήσου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝΒΟΠΕ Α.Ε.)	8.100.000	-	8.100.000
21	Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Λάρισας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α (Α.Ε.ΝΟ.Λ. Α.Ε.)	8.100.000	-	8.100.000
22	Κέντρο Απασχόλησης & Επαγγελματικής Κατάρτισης Νομού Σάμου Α.Ε. (Κ.Α.Ε.Κ. Σάμου Α.Ε.)	5.950.000	2.150.000	8.100.000
23	Αναπτυξιακή Νοτίου Ηπείρου Αμβρακικού Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΕΤΑΝΑΜ Α.Ε.)	6.150.000	1.700.000	7.850.000
24	Πιερική Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α.	5.750.000	1.900.000	7.650.000
25	Αναπτυξιακή Εταιρεία Σερρών Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.ΣΕΡ. Α.Ε.)	7.550.000	-	7.550.000
26	Δίκτυο Συνεργασίας Δήμων Περιφερειακής Ενότητας Νήσων Αττικής (ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΩΝ Π.Ε. ΝΗΣΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ)	5.050.000	2.350.000	7.400.000
27	Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α.Α.Ε. (ΑΝΕΘ Α.Ε.) (ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ, ΔΕΛΤΑ Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ)	5.750.000	1.500.000	7.250.000
28	Οργανισμός Ανάπτυξης Κρήτης Α.Ε.	5.600.000	1.550.000	7.150.000

3.2.3 Επιλέξιμες Περιοχές Πρωτοβουλίας LEADER/ C.L.L.D.

Κατανομή πιστώσεων τοπικών προγραμμάτων μονοταμειακής προσέγγισης ΕΓΤΑΑ και πολυταμειακής προσέγγισης (ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ)

29	Αναπτυξιακή Πέλλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΠΕ. Α.Ε.)	7.050.000	-	7.050.000
30	Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Τ.Α.Χ. Α.Ε.)	5.050.000	1.900.000	6.950.000
31	Αναπτυξιακή Ιονίων Νήσων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΙΟΝ. Α.Ε.)	5.600.000	1.350.000	6.950.000
32	Αναπτυξιακή Λασιθίου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	5.050.000	1.700.000	6.750.000
33	Α.Κ.Ο.Μ.Μ. - Ψηλορείτης Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	5.200.000	1.500.000	6.700.000
34	Αναπτυξιακή Δράμας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	6.500.000		6.500.000
35	Αναπτυξιακή Λήμνου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.Λ. Α.Ε.)	4.650.000	1.700.000	6.350.000
36	Αναπτυξιακή Καρδίτσας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑ. Α.Ε.)	6.300.000	-	6.300.000
37	Αναπτυξιακή Φθιώτιδος Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Φθιωτική Αναπτυξιακή Α.Ε.)	6.150.000	-	6.150.000
38	ΥΠΟ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙ- ΩΝ "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ ΑΕ"	3.950.000	1.750.000	5.700.000
39	Αναπτυξιακή Φωκική Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΦΩ. Α.Ε.)	5.200.000	-	5.200.000

3.2.3 Επιλέξιμες Περιοχές Πρωτοβουλίας LEADER/ C.L.L.D.

Κατανομή πιστώσεων τοπικών προγραμμάτων μονοταμειακής προσέγγισης ΕΓΤΑΑ και πολυταμειακής προσέγγισης (ΕΓΤΑΑ & ΕΤΘΑ)

40	Αναπτυξιακή Κιλκίς Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΙ. Α.Ε.)	5.050.000	-	5.050.000
41	Ελικώνας Παρνασσός Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	5.050.000	-	5.050.000
42	Αναπτυξιακή Νομού Ημαθίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.)	5.050.000	-	5.050.000
43	Αναπτυξιακή Τρικάλων Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΚΕΝΑΚΑΠ Α.Ε.)	5.050.000	-	5.050.000
44	Δημοσυνεταιριστική "Έβρος" Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	3.950.000	1.100.000	5.050.000
45	ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ / Π.Ε. Κεφαλονιάς και Ιθάκης και Δήμων Κεφαλονιάς και Ιθάκης	4.900.000	-	4.900.000
46	Αναπτυξιακή Καστοριάς Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΚΑΣ. Α.Ε.)	4.500.000	-	4.500.000
47	Οργανισμός Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΟΑΣΕ Α.Α.Ε.)	3.950.000	-	3.950.000
48	Αναπτυξιακή Φλώρινας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.ΦΛΩ. Α.Ε.)	3.950.000	-	3.950.000
49	Εταιρεία Έρευνας & Ανάπτυξης Βορείου Έβρου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (Ε.Ε.Α.Β.Ε. Α.Ε.)	3.950.000	-	3.950.000
50	ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ / Π.Ε. Ζακύνθου και Δήμου Ζακύνθου	3.950.000	-	3.950.000

Πίνακας 2. Κατανομή πιστώσεων τοπικών προγραμμάτων μονοταμειακής προσέγγισης ΕΤΘΑ

A/A	ΟΜΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΕΤΘΑ (€)
1	Αναπτυξιακή Καβάλας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α.	4.550.000